



# Comeback van een klassieker

## Restauratie/renovatieproject van de befaamd California Golf Club

*De nieuwe 7e hole, gelegen op voormalig ongebruikt stuk grond.*

Sinds begin maart 2009 ben ik als onderdeel van mijn studie Turfgrass Management aan Penn State University begonnen aan mijn stage van zes maanden op de California Golf Club in San Francisco, California in de Verenigde Staten. In dit en enkele volgende artikelen hoop ik wat inzicht te kunnen geven in het dagelijkse leven op een topgolfbaan in de VS.

Auteur: Niels Dokkuma

### De locatie

Eén van 's werelds mooiste en duurste stukjes land is het gebied rondom San Francisco. De stad ligt op een rotsachtig, maar weelderig schiereiland, tussen de Pacificische Oceaan en de San Francisco Bay. Hierdoor blijft er dus niet veel ruimte voor uitbereiding over. Enkele kilometers ten zuiden van het stadscentrum ligt de California Golf Club, ook wel bekend als 'The Cal Club' (opgericht in 1918). De besloten club met alleen heren leden (!) heeft een spectaculaire 18-holes golfbaan en verhuisde in 1926 naar de huidige locatie. Na een ingrijpende renovatie staat de golfbaan als 60e genoteerd op de '2009 Golfweek's Best of America' ranglijst.

### De architecten

De golfbaan heeft door de jaren heen vijf verschillende architecten gehad. De Schot Willie Lock begon met de routing en het ontwerp in 1926, maar werd vanaf de aanleg vervangen

door de Ier Arthur Vernon Macan om het echte werk af te maken. Twee jaar na opening werd de Schot Dr. Alister MacKenzie (onder meer Augusta National Golf Club, Cypress Point Club, Royal Melbourne Golf Club) als architect ingehuurd om de bunkers en greencomplexen voor de jonge golfbaan opnieuw te ontwerpen en aan te leggen. In verband met de aanleg van een weg midden door de golfbaan kreeg Robert Trent Jones in 1963 de opdracht de golfbaan hierop aan te passen, volgens velen echter met weinig succes.

*"Als het om eenvoud in het ontwerp gaat, zou elke architect de schoonheden van de natuur zo nauw mogelijk moeten imiteren, zodat zijn werk niet te onderscheiden is van de natuur zelf" – Dr. Alister MacKenzie*

De afgelopen jaren kampte 'The Cal Club', net als vele golfbanen in de omgeving (waaronder

de San Francisco Golf Club en The Olympic Club) met grote problemen in de greens veroorzaakt door nematoden. Dat zijn kleine wormen die onder andere de graswortels aantasten. Daarnaast waren er problemen met de bomen, de drainage en leek de golfbaan weinig meer op het originele ontwerp. Kyle Phillips werd daarom ingehuurd als architect. In Nederland heeft hij Golf Sociëteit De Lage Vuursche ontworpen en renoveerde hij de Hilversumsche Golf Club. In Groot-Brittannië heeft hij onder andere Kingsbarns, Dundonald en The Grove ontworpen.

*"Een goed ontwerp moet golfers helpen al hun zintuigen te gebruiken. Golfers moeten voelen dat ze in een natuurlijk landschap lopen. Ze moeten een beetje geïntimideerd worden en ook een beetje triomferen" – Kyle Phillips*

In april 2007 begon Phillips aan het gewaagde project. Dat hield ongeveer het volgende in:



Hole 10 anno 1926 vlak na aanleg bunkers en greens door Dr. Alister MacKenzie.



Hole 10 anno 2007 vlak voor de renovatie.



Hole 10 anno 2009 na de restauratie door Kyle Phillips.

creëren van vijf 'retro' holes, verplaatsen van de driving range, het opheffen van drie onbeholpen meertjes, toevoeging van 500 meter lengte en het herstellen van de originele bunkers, fairways en greencomplexen. Daarnaast moesten 600 bomen van de hevig overgroeide golfbaan worden verwijderd, 900 bomen worden terug gepland en werden nieuwe maatregelen genomen om de natuurwaarde op deze golfbaan te verhogen. Bovendien werd alles intensief gedraineerd terwijl vervolgens alle spelonderdelen met 10 cm zand werden bedekt ('sand-cappen'). Ook moest er een zeer geavanceerd beregeningssysteem worden aangelegd, hierover in een volgend artikel meer. Het hele project was erop gericht een klassieke en natuurlijke golfbaan aan te leggen, met gebruik van de modernste technieken, zowel golftechnisch als op het gebied van golfbaanaanleg.

De huidige locatie is 8 hectare groot en kon

door de aanleg van de weg aan de noordzijde nooit meer in originele staat hersteld worden. Daarom kozen de leden, op advies van Kyle Phillips, ervoor om 'in gedachte, maar niet in feiten' te restaureren. De grootste impact tijdens de restauratie/renovatie van de golfbaan was het gebruik van een tot dan toe vrijwel onbeheerd stuk land van 8 hectare op het middenterrein. Dit gebied bovenop een heuvel werd tot dan toe als dumpplaats gebruikt. Vanaf de huidige zevende hole kun je nu het grootste deel van de baan prachtig overzien.



Hole 18 anno 1926 vlak na aanleg bunkers en greens door Dr. Alister MacKenzie.



Hole 18 anno 2009 na de restauratie door Kyle Phillips.

### De restauratie en renovatie

In het voorjaar van 2007 werd begonnen aan het omvangrijke project van in totaal ongeveer 14 miljoen dollar. Tijdens de aanvangfase dreigde er uitstel voor een lange periode, omdat de vereiste vergunningen nog niet in orde bleken. Dankzij snel denken en handelen van project manager, grow-in superintendent en de huidige superintendent Thomas Bastis, CGCS, kon alles toch tijdig van start gaan. Hij overtuigde in een

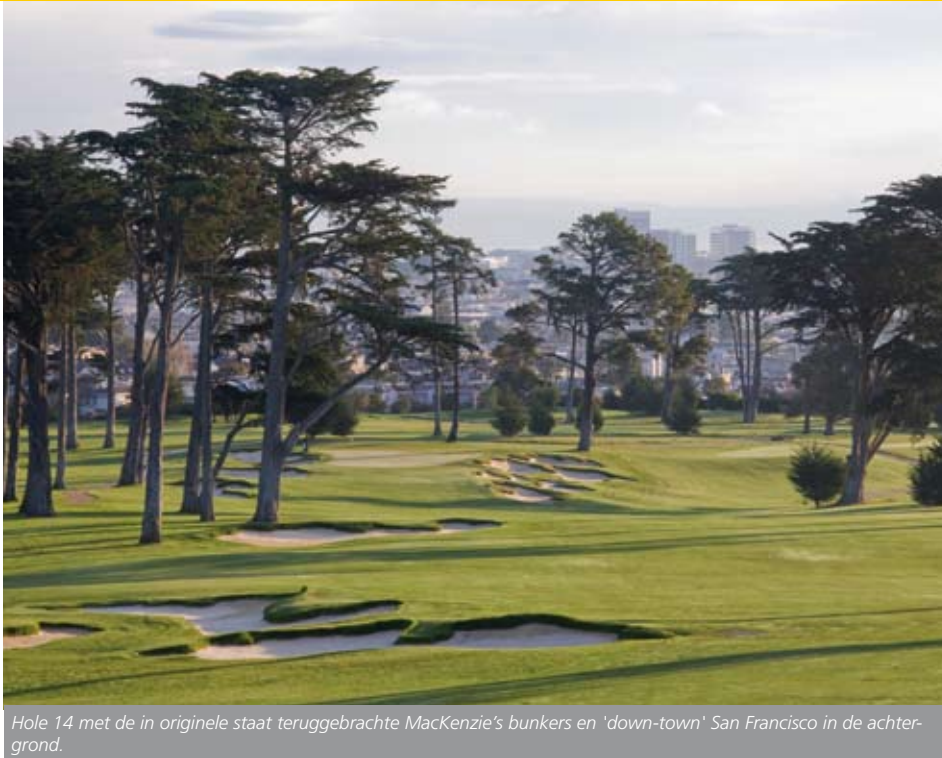
kort en krachtig betoog een commissie van de stad San Francisco van de milieuvoordelen van deze renovatie. Men koos ervoor zo'n 40 procent van alle werk met eigen personeel uit te voeren, waardoor de club miljoenen bespaarde en de werknemers hun baan behielden. De overige 60 procent van de restauratie en renovatie werd door aannemer Oliphant Golf Construction, Inc. uitgevoerd.

Communicatie tijdens een dergelijke grootschalige renovatie op een bestaande golfbaan met de leden is belangrijk. Leden werden zoveel mogelijk betrokken bij het project en kregen wekelijks een nieuwsbrief. Bovendien organiseerde de projectmanager tweewekelijks een rondleiding, waarbij de voortgang op de baan werd bekeken en vragen werden beantwoord. Dit werkte naar tevredenheid van beide partijen.

Om de eerder genoemde klassieke en natuurlijke golfbaan te creëren en om uiteraard op het verbruik van water, bestrijdingsmiddelen en

meststoffen te besparen werd voornamelijk voor roodzwenkgras en gewoon struisgras gekozen. De greens werden ingezaaid met Penn A1 en Penn A4 wit struisgras, terwijl voor de fairways, approaches en tees een mengsel van 75% gewoon struisgras, 15% roodzwenk en 10% veldbeemd werd gebruikt. Voor de rough werd een mengsel van 100% roodzwenk geselecteerd. De gebieden tussen de golfholes werden ingezaaid met een speciaal roodzwenk-mengsel,





Hole 14 met de in originele staat teruggebrachte MacKenzie's bunkers en 'down-town' San Francisco in de achtergrond.

waarbij het beheer in de toekomst gericht zal zijn op de botanische ontwikkeling van de gebieden.

#### Fumigeren

Het zand voor de opbouw van de greens werd 'gefumigeerd', ofwel door het te steriliseren door vergassing werd al het straatgraszaad, net als andere zaden en het overige bodemleven, gedood. Uit het oogpunt van de impact op het milieu, de beschikbare tijd en de kosten koos men er voor alleen het zand van de greens te behandelen en dit niet voor de rest van de golfbaan te doen. In de VS is het 'fumigeren' tijdens de aanleg of renovatie van golfbanen zeker geen ongebruikelijke methode om van straatgras af te komen. Tot op heden (bijna anderhalf jaar na het inzaaien) zijn de greens nog steeds voor 99.99% vrij van straatgras.

Toen de eerste negen holes en driving range na enkele maanden gereed waren, werden deze door middel van 'hydroseeding' ingezaaid. Toen het gras net ontkiemd was en een zode begon te vormen, viel er op een dag bijna 100 mm regen waardoor grote delen uitspoelden in het geonduleerde terrein. Vele gedeeltes moesten opnieuw worden aangelegd. Deze verre van ideale beginomstandigheden en het feit dat de ongeduldige golfers het roodzwenk een vrij korte ingroeiperiode gunden - minder dan zes maanden - resulteerde in een open grasmat.

In deze open grasmat op de approaches, fairways, tees en vooral in de rough, schieten de pollen *Poa annua* wel razendsnel uit de grond. Met een roodzwenkmengsel valt hier moeilijk tegen te strijden behalve met bekende traditionele methodes zoals het zo droog mogelijk houden van de bodem en een goede bemestingstoestand. Enkele van de PGR's die in de Verenigde Staten tegen straatgras worden ingezet (zoals paclobutrazol en fluriprimidol) zijn minder geschikt om op roodzwenk te gebruiken om het straatgras terug te dringen.

#### Stage-opdrachten

Als stagiaire/2e assistent behoor ik tot het managementteam van het golfbaanonderhoud. Deze bestaat uit de superintendent Thomas Bastis, CGCS, 1e assistent superintendent Grant Johnson, 2e assistent superintendent en tevens veelbelovend golflandschaps-kunstenaar Josh Smith en monteur Woody Wood. In totaal werken hier 23 medewerkers in het golfbaanonderhoud voor 18 holes en de tuin van het clubhuis.

Tijdens mijn stageperiode van zes maanden bestaan mijn verantwoordelijkheden uit het volgende: ik moet enkele agronomische studies doen en daarmee een locatiespecifiek managementplan opstellen tegen de meest voorkomende ziektes. (Hier: Pythium, Fusarium,

Take-all Patch, Brown Patch en Dollar Spot). Ook moet ik een botanisch ontwikkelingsbeheer programma opstellen voor de (roodzwenk) natuur rough, evenals een training- en evaluatieprogramma voor de Mexicaanse 'werkers' hier.

#### Hispanics

Op Amerikaanse golfbanen werken namelijk veel ongeschoolde 'Hispanics' en de hiërarchische verhoudingen liggen toch wat anders dan in Nederland. Daarnaast stel ik werkschema's op voor het routinematige onderhoud. Daarbij moet ik alles goed inplannen op prioriteit en de routing van de golfbaan om zodoende de efficiëntie te verhogen. Hierbij gaan we de golfbaan in vier secties opdelen om de kwaliteit van bijvoorbeeld de bunkers op een constanter en hoger niveau te krijgen. Het is ook de bedoeling hierdoor verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid onder de medewerkers te creëren. Daarnaast word ik opgeleid om een golfbaan te spuiten, ofwel de hele procedure van de keuze van een product tot de bepaling van de dosering, dus calculatie, calibratie, toediening en registratie.

Normaal gesproken werken stagiaires op een Amerikaanse golfbaan gemiddeld minimaal een uur of 70-80 per week. Door de economische recessie zijn er echter weinig overuren beschikbaar. Hierdoor heb ik wel tijd vrij om me in bepaalde onderwerpen wat verder te verdiepen en andere golfbanen, steden en nationale parken in California en de omliggende staten te bezoeken.



Niels Dokkuma verhaalt tijdens zijn stage over zijn ervaringen op Amerikaanse golfbanen. Thans loopt hij stage op een klassieke 18 holes golfbaan van de California Golf Club (1926). Ooit werd hier een weg dwars door de baan aangelegd. Thans maken ze er weer een retro-baan van. De werkomstandigheden in de VS verschillen nogal met de onze!